

ODWAŻNI

ŁUDZIE BRONIĄCY PRAW CZŁOWIEKA

MODUŁ 3.

BYĆ OBROŃCĄ / OBROŃCZYNIA PRAW CZŁOWIEKA

CELE W JĘZYKU NAUCZYCIELA I NAUCZYCIELKI

- Poznanie sylwetki obrońcy praw człowieka dr. Mudawiego Ibrahima Adama.
- Zachęcenie do refleksji nad tym, co może zrobić młody człowiek, aby bronić praw innych osób.
- Zaplanowanie własnego minidziałania związanego z obroną praw innych.

CELE W JĘZYKU UCZNIĄ I UCZENNICY

- Dowiesz się, kim był dr. Mudawi Ibrahim Adam z Sudanu Południowego i czemu nazywamy go obrońcą praw człowieka.
- Zastanowisz się, co może zrobić młody człowiek w Polsce, aby bronić praw innych.
- Zaplanujesz własne działania, które przyczynią się do obrony praw człowieka.

CZAS TRWANIA

- 90 minut

MATERIAŁY / SPRZĘT

- historia dr. Mudawiego Ibrahima Adama (Załącznik 1.)
- kolorowe kartki A4
- samoprzylepne karteczki (post-it'y)
- Link do quizu „Czy masz odwagę się sprawdzić?” <https://www.bravepersonalitytest.org/pl>

PRZEBIEG

KROK 1. HISTORIA DR. MUDAWIEGO IBRAHIMA ADAMA (20 MINUT)

- ☞ Powitaj uczniów i uczennice i poinformuj o celach III modułu kursu. Podkreśl, że po dzisiejszych zajęciach będziecie mieć zaplanowane małe działanie, które pomoże wam obronić prawa jakiejś grupy osób.
- ☞ Połącz osoby uczestniczące w trzy grupy lub ich większą ilość, jeśli pracujesz z bardzo liczną klasą. Zaproś do zapoznania się z sylwetką obrońcy praw człowieka dr. Mudawiego Ibrahima Adama (Załącznik 1.). Każda grupa czyta materiał, zastanawia się nad jednym z trzech pytań, a odpowiedzi zapisuje na kolorowych kartkach A4 (jeden kolor dla jednej grupy).
 - ☑ Czym zajmuje się dr Mudawi Ibrahim Adam?
 - ☑ Jakie cechy charakteru ma dr Mudawi Ibrahim Adam?
 - ☑ Jakie represje dotyczą dr. Mudawiego Ibrahima Adama?
- ☞ Odpowiedzi przyczep do tablicy / flipchartu i krótko omów wspólnie z młodzieżą.

KROK 2. CZYICH PRAW BĘDZIEMY BRONIĆ? (20 MINUT)

- ☞ Zaproś uczniów i uczennice do refleksji, kto w waszej społeczności potrzebuje wsparcia, czyje prawa mogą być łamane. W czyjej obronie należy stanąć w waszej szkole / miejscowości?
- ☞ Zaproponuj klasie generowanie pomysłów metodą kuli śnieżnej. Poproś osoby uczestniczące o zapisanie pomysłów na samoprzylepnych karteczkach: kogo mogliby wesprzeć swoim działaniem? Każdy pomysł ma zostać zapisany na osobnej karteczce. Następnie połącz osoby w pary, potem czwórki i szóstki. W toku dyskusji niech młodzież wyłoni grupę, której prawa chce wspierać. Zapiszcie wasze ustalenia na tablicy lub flipcharcie.
- ☞ Zaproś uczniów i uczennice do wymyślania pomysłów – co możemy zrobić, żeby obronić prawa tych osób?

Możesz skorzystać z pytań:

- ☑ Czego możemy robić więcej?
 - ☑ Czego możemy robić mniej?
 - ☑ Co możemy robić inaczej?
 - ☑ Co możemy zacząć robić?
 - ☑ Co możemy przestać robić?
 - ☑ Co zrobiłby dr Mudawi Ibrahim Adam?
- ☞ Zachęć osoby do zapisania jednego działania mającego potencjał zmiany, którego jeszcze w waszej społeczności nie było. Ważne by była to mała konkretna rzecz (np. akcja plakatowa, ulotkowa, flash-mob na korytarzu szkoły, akcja na Facebooku itp.). Zapiszcie działanie i określcie termin realizacji.
 - ☞ Na koniec warto oszacować szanse powodzenia i zadbać o trudne momenty w realizacji. Zaproś osoby do refleksji: *Co może nam przeszkodzić w realizacji naszego działania?* Odpowiedzi spisuj na połowie tablicy / flipchartu. Następnie poproś młodzież o dopisanie do każdej przeszkody jednej rzeczy, o którą należy koniecznie zadbać, żeby daną przeszkodę pokonać.

KROK 3. PODSUMOWANIE PIERWSZEJ CZĘŚCI ZAJĘĆ I ZADANIE DOMOWE (5 MINUT)

Podsumuj zajęcia, odwołując się do postaci dr. Mudawiego Ibrahima. Poproś uczniów i uczennice o znalezienie podobieństw w cechach charakteru, korzyściach i konsekwencjach, jakie mogą je / ich spotkać podczas realizacji zaplanowanego działania.

Zaproponuj uczniom i uczennicom rozwiązanie testu osobowości Amnesty International „Czy masz odwagę się sprawdzić?” <https://www.bravepersonalitytest.org/pl>. Wyniki testu pokażą, z którym/ą ze słynnych obrońców i obrończyni praw człowieka mają najwięcej wspólnego. Zachęć młodzież do wyszukania informacji o tej osobie i podzielenie się nimi z klasą w formie krótkiego referatu na następnej lekcji.

KROK 4. PLANOWANIE AKCJI! (45 MINUT)

Przyszedł czas na szczegółowe zaplanowanie i realizację akcji. Jeśli pojawią się nowe pomysły na akcję, w trybie głosowania zostaje wybrana ta, którą uczennice i uczniowie będą realizować. Podczas planowania, poszukajcie wspólnie odpowiedzi na pytania:

- Po co to robimy? Jaki jest nasz cel?
- Dla kogo to robimy?
- Kto w nim weźmie udział?
- Czy nasze działanie będzie skuteczne?
- Czy nasze działanie będzie legalne?
- Skąd weźmiemy fundusze?
- Czy po przeprowadzeniu zaplanowanej akcji możemy nazywać się Obrońcami / Obrończyniami Praw Człowieka?

Należy uzmysłwić uczennicom i uczniom, że bardzo często obrona praw człowieka nie jest łatwa.

Pamiętajcie podczas akcji o zapewnieniu sobie i innym uczestnikom oraz uczestniczkom maksymalnego poziomu bezpieczeństwa!

UWAGI DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

Uwierz w kreatywność młodych osób i „oddaj” im planowanie działań na rzecz praw człowieka. Jeśli jednak młodzież będzie miała trudności w wymyśleniu ciekawych pomysłów na działania, możesz zasugerować kilka możliwych rozwiązań.

- Nakręcenie krótkiego filmiku, w którym młodzież opowie, dlaczego młodzi ludzie mogą być obrońcami i obrończyniami praw człowieka. Filmik możecie opublikować w mediach społecznościowych.
- Opracowanie komiksu fotograficznego pokazującego konieczność ochrony praw człowieka (np. w kontekście konkretnej grupy osób) i wywieszenie go na szkolnym korytarzu.
- Wystawa pokazująca sylwetki znanych obrońców i obrończyni praw człowieka.
- Wywiady lub sonda na temat praw człowieka przeprowadzona w społeczności szkolnej / lokalnej.
- Zakładka na stronie szkoły, gdzie się pojawią się definicja obrońcy / obrończyni praw człowieka, kodeks opracowany na poprzednich zajęciach, zdjęcia z fotoakcji.
- Udział w Maratonie Pisania Listów Amnesty International, organizowanym na całym świecie wydarzeniu poświęconemu obronie praw człowieka. Więcej informacji: www.maraton.amnesty.org.pl.

Lekcja bazuje na doświadczeniach młodych osób, na tym co ich otacza i na ich gotowości do obrony praw innych. Staraj się kierować młodzież na małe działania. Warto skupić się na realizacji pomysłów, które mają szansę powodzenia. Odniesiony sukces da młodym osobom poczucie sprawstwa. Być może zachęci je to do dalszego działania i zmieniania świata na lepsze.

ZAŁĄCZNIK 1.

HISTORIA DR. IBRAHIMA MUDAWIEGO

Ibrahim Mudawi Adam jest obrońcą praw człowieka i wykładowcą uniwersyteckim w Sudanie Południowym. Dr Mudawi angażował się w obronę praw ludzi, którzy ucierpieli w wyniku prześladowań etnicznych i wojny domowej w Sudanie Południowym oraz nagłaśniał przypadki łamania praw człowieka. W 2005 roku za swoją działalność otrzymał nagrody Human Rights First Award oraz Front Line Award for Human Rights Defenders at Risk. Niestety ze względu na swoje zaangażowanie w obronę praw człowieka był kilkakrotnie aresztowany przez sudański rząd. Ostatni raz do więzienia trafił w 2016 roku. Postawiono mu 6 sfabrykowanych zarzutów, w tym „podważania systemu konstytucyjnego” i „prowadzenia wojny przeciwko państwu”, za które grozi kara śmierci lub dożywocie. Groziła mu kara śmierci. Był wielokrotnie bity i torturowany. Mimo tego, że chorował na serce, odmówiono mu kontaktu z lekarzem. Mudawi został uwolniony wraz z 5 innymi obrońcami praw człowieka 29 sierpnia 2017 roku. Wszystkie zarzuty oddalono.

MATERIAŁ POGŁĘBIONY DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

MUDAWI IBRAHIM ADAM

Dr Mudawi Ibrahim, z zawodu inżynier, ojciec czwórki dzieci, jako przewodniczący Sudańskiej Społecznej Organizacji Rozwoju (SUDO), zwrócił uwagę świata na wojnę w Darfurze w 2003 roku. Organizacja monitorowała i donosiła o łamaniu praw człowieka w Darfurze, inicjowała projekty zdrowotne, dostarczania wody i poprawy warunków sanitarnych w regionie, wspierała osoby wewnętrznie przesiedlone.

Po raz pierwszy dr Mudawi został aresztowany w grudniu 2003 roku po wizycie w Darfurze. Został oskarżony o „przestępstwo przeciwko państwu”, a dowodem był m.in. fakt posiadania dokumentów od Amnesty International. Groziła mu kara śmierci, ale w sierpniu 2004 roku rząd oddalił zarzuty.

24 stycznia 2005 roku został ponownie aresztowany i przetrzymywany przez 2 miesiące bez postawienia zarzutów. Prowadził wówczas strajk głodowy, żądając aby przedstawiono mu w końcu zarzuty lub wypuszczono; następnie oskarżono go na podstawie 133 artykułu kodeksu karnego o próbę popełnienia samobójstwa i odwieziono do szpitala. 3 marca został wypuszczony za kaucją. Członkowie Sił Bezpieczeństwa i Agencji Wywiadowczej aresztowali dr. Mudawiego Ibrahima w Chartum North ponownie 8 maja 2005 roku wraz z dwoma innymi pracownikami SUDO. Byli przetrzymywani w odosobnieniu, bez postawienia im zarzutów, w Centrum Bezpieczeństwa Narodowego w Chartum North. W 2005 roku otrzymał także nagrodę Human Rights First oraz nagrodę Front Line dla obrońców praw człowieka w zagrożeniu za walkę o prawa innych w Sudanie.

W marcu 2009 roku rząd sudański zamknął SUDO, a służby bezpieczeństwa przejęły jej biura.

W grudniu 2016 roku dr Mudawi oraz jego kierowca Adam El-Sheikh zostali aresztowani i przewiezieni w nieznaną miejscę. Służby wywiadowcze i bezpieczeństwa przeszukały dom dr. Mudawiego. Postawiono mu 6 sfabrykowanych zarzutów, w tym „podważania systemu konstytucyjnego” i „prowadzenia wojny przeciwko państwu”, za które grozi kara śmierci lub dożywocie. Mudawi został uwolniony wraz z 5 innymi obrońcami praw człowieka 29 sierpnia 2017 roku. Wszystkie zarzuty oddalono.

KONFLIKT W DARFURZE

Przyczyny aktualnie trwającego konfliktu w Darfurze (zachodnia część Sudanu, Afryka) leżą przede wszystkim w różnicach religijnych i etnicznych między północną a południową częścią Sudanu. Konflikt ten wywołał obecnie największy kryzys humanitarny na świecie. Liczba ofiar najnowszego konfliktu jest szacowana na ponad 200 tysięcy zabitych, łączny bilans zabitych w trwającej ponad 50 lat konfrontacji sięga ponad 2 milionów ofiar, zaś ponad 4,5 miliona ludzi zostało zmuszonych do emigracji. Konflikt ze względu na dużą liczbę ofiar i liczbę uchodźców zmuszonych do opuszczenia domów jest przez część organizacji humanitarnych określany jako ludobójstwo i czystki etniczne.

W 2003 w Darfurze rozpoczął się kolejny epizod konfliktu. Starcia zaczęły nasilać się zwłaszcza od roku 2004. Rząd Sudanu jest oskarżany o podsycanie i inspirowanie konfliktu. Powszechne Porozumienie Pokojowe zostało podpisane przez rząd Sudanu i Sudańską Ludową Armię Wyzwoleńczą (SPLA) 9 stycznia 2005 roku. Wprowadzenie w życie postanowień zawartych w porozumieniu idzie opornie, a Narodowa Konstytucyjna Komisja Kontroli stosunkowo niedawno rozpoczęła prace nad projektem konstytucji. Ponad 1,86 miliona uchodźców wewnętrznych w Darfurze i 200 tysięcy uchodźców w Czadzie spędzi prawdopodobnie kolejny rok w obozach dla uchodźców, gdyż niebezpieczna sytuacja na terenach wiejskich nadal nie pozwala im powrócić do domów. Amnesty International wezwało Unię Afrykańską do przeprowadzenia misji na rzecz zawieszenia broni.